

Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro paměťovou agendu v roce 2025

Rada vlády pro paměťovou agendu byla zřízena usnesením vlády ČR ze dne 10. července 2024 č.480.

Statut Rady vlády pro paměťovou agendu byl schválen usnesením vlády ze dne 10. července 2024 č. 480 a změněn usnesením vlády ze dne 30. října 2024 č. 767.

OBSAH

1	ÚVOD.....	3
2	PŮSOBNOST RVPA	3
3	PŘESED A ČLENOVÉ RVPA.....	3
4	SEKRETARIÁT RVPA	6
5	PŘEHLED ČINNOSTI RVPA	6
6	VÝBORY A PRACOVNÍ SKUPINY RVPA.....	9
7	VÝSTUPY	122
8	ROZDĚLENÍ DOTACÍ	144
9	VÝDAJE V KČ ZA SLEDOVANÝ ROK.....	15
10	UKONČENÍ ČINNOSTI RVPA	16

1 Úvod

Rada vlády pro paměťovou agendu (dále jen „RVPA“), byla zřízena usnesením vlády ČR ze dne 10. července 2024 č. 480 jako její stálý poradní a iniciativní orgán. RVPA je jediným poradním orgánem vlády, který se zabývá výhradně otázkami týkajícími se paměťové agendy. Ustavující zasedání se konalo 14. listopadu 2024, symbolicky před státním svátkem dne 17. listopadu, který připadl na neděli. V roce 2025 se RVPA sešla na řádném zasedání celkem čtyřikrát, a to v datech 27. března., 16. června, 2. září a 11. listopadu 2025.

2 Působnost RVPA

RVPA na základě svého statutu prostřednictvím svého předsedy předkládá své výstupy k projednání vládě nebo příslušným členům či členkám vlády a vedoucím ostatních ústředních správních úřadů. RVPA dále plní zejména tyto úkoly:

- ✓ sleduje dodržování Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod, mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, zákonů a dalších právních předpisů v souvislosti s překonáváním sociálních i jiných reziduí totalitních režimů v občanské společnosti;
- ✓ působí k respektu, dodržování a prosazování lidských práv, zejména v oblasti práv účastníků odboje a odporu proti totalitním režimům, zejména komunismu;
- ✓ působí ke zvyšování povědomí veřejnosti o významu odboje a odporu proti totalitním režimům, zejména komunismu, a ke zvýšení obecné kultury lidských práv a vzájemné úcty a respektu ve společnosti;
- ✓ soustřeďuje a projednává materiály týkající se různých aspektů historické paměti týkající se totalitních režimů a podílí se na komunikaci významu odboje a odporu proti totalitním režimům, zejména komunismu, ve vztahu k veřejnosti;
- ✓ vyjadřuje se ke střednědobému a dlouhodobému rámci využití příslušných dotačních titulů pro překonávání sociálních i jiných reziduí totalitních režimů v občanské společnosti, potřebám podpory muzejních, osvětových, přednáškových a spolkových projektů paměťové povahy a posilování občanské odolnosti;
- ✓ upozorňuje na závažné problémy účastníků odboje a odporu proti totalitním režimům, zejména komunismu, vyžadující opatření, která náleží do působnosti více resortů.

3 Předseda a členové RVPA

Dle statutu má RVPA maximálně 26 členů (včetně předsedy a místopředsedů¹). Zasedání RVPA se konají za přítomnosti předsedy/předsedkyně RVPA minimálně dvakrát ročně.

V čele RVPA stojí její předseda, v jehož působnosti je agenda lidských práv. V případě, že nebude žádný člen vlády pověřen touto agendou, je předsedou Rady předseda vlády. Od července 2024 vykonává předsednictví RVPA předseda vlády prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL. M. Prvním místopředsedou je zmocněnec nebo zmocněnkyně vlády pro lidská práva. Pozici první místopředsedkyně RVPA zastává od července 2024 zmocněnkyně vlády pro lidská práva Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková. Pozice druhého místopředsedy vykonával v roce 2025 PhDr. Tomáš Bouška. Zasedání RVPA se také účastní tajemník RVPA, který nedisponuje hlasovacím právem. V roce 2025 vykonával funkci tajemníka Mgr. Martin Štefek, vedoucí Oddělení paměťových agend Úřadu vlády České republiky.

Dalšími členkami a členy (dále jen „členy“) RVPA jsou:

- a) Zástupci či zástupkyně ústředních správních úřadů na úrovni náměstků, vrchních ředitelů sekcí nebo ředitelů odborů a vedoucí Úřadu vlády České republiky;

---

¹ Z důvodu přehlednosti materiálu nejsou v textu uváděny ženské rody u všech pozic.

- b) zástupci či zástupkyně občanské a odborné veřejnosti a akademické obce zabývající se různými aspekty z historické paměti týkající se totalitních režimů, kteří svými znalostmi, zkušenostmi a morálními vlastnostmi mohou přispět k plnění úkolů Rady;
- c) zástupci či zástupkyně organizačních složek státu a právnických osob, které ve své gesci řeší různé aspekty překonávání totalitní minulosti a paměťové agendy.

Funkční období členů RVPA uvedených v písm. a) a c) trvá po dobu výkonu jejich funkce, pokud neskončí dříve jiným způsobem. Členové RVPA uvedeni v písm. b) jsou jmenováni na dobu neurčitou.

ČLENOVÉ RVPA Z ŘAD VEŘEJNÉ SPRÁVY		
Petr Fiala, prof. PhDr., Ph.D., LL. M.	předseda vlády, Úřad vlády ČR	do 15.12.2025
Ing. Andrej Babiš	předseda vlády, Úřad vlády ČR	od 15.12.2025
Mgr. Jana Kotalíková	vedoucí Úřadu vlády ČR	do 15.12.2025
Mgr. Tünde Bartha	vedoucí Úřadu vlády ČR	od 15.12.2025
Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková	zmocněnkyně vlády pro lidská práva, Úřad vlády ČR	do 15.12.2025
Mgr. Ing. Taťána Malá	zmocněnkyně vlády pro lidská práva, Úřad vlády ČR	od 15.12.2025
PhDr. Jan Holovský, Ph.D.	ředitel odboru muzeí a galerií, Ministerstvo kultury	
brigádní generál Mgr. Aleš Knížek	ředitel, Vojenský historický ústav	
doc. PhDr. Ladislav Kudrna, Ph.D.	ředitel, Ústav pro studium totalitních režimů	
PhDr. Michal Lukeš, Ph.D.	ředitel, Národní muzeum	
Ing. Tomáš Machanec, MBA	ředitel Odboru sociálního pojištění, Ministerstvo práce a sociálních věcí	
plk. Ing. Robert Speychal,	ředitel Odboru pro válečné veterány a válečné hroby MO, Ministerstvo obrany	
PhDr. Miroslav Urbánek	ředitel, Archiv bezpečnostních složek	
PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D.	vrchní ředitel Sekce mezinárodních vztahů, EU a ESIF, MŠMT	

	PhDr. Ing. Milan Vojáček	ředitel, Národní archiv	
	Mgr. Petr Vokáč	vrchní ředitel sekce legislativy a státní správy, Ministerstvo vnitra	

ČLENOVÉ RVPA Z ŘAD OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI			
	PhDr. Tomáš Bouška	předseda Spolku Političtí vězni.cz	
	Mgr. et Mgr. Gabriela Havlůjová	předsedkyně Spolku pro zachování odkazu českého odboje	
	Ing Michal Klíma	předseda správní rady NADAČNÍHO FONDU OBĚTEM HOLOCAUSTU	
	Mgr. Lukáš Kopecký	předseda rady spolku Společnost pro výzkum zločinů komunismu z.s.	
	Milena Kozumplíková	členka rady Spolku Dcery 50. let	
	Mikuláš Kroupa	ředitel organizace POST BELLUM, z.ú.	
	Ing. Jiří Línek	předseda spolku Sdružení bývalých politických vězňů ČR 1948–1989	
	Petr Pánek	předseda spolku PANT, z.s.	
	Mgr. Petr Rendek	výkonný ředitel mezinárodní nevládní neziskové organizace – zájmového sdružení právnických osob Platforma evropské paměti a svědomí	
	Ing. Věra Roubalová Kostlánová	Psychoterapeutka spolku InBáze, z.s. a spolku RAFAEL INSTITUT z.s.	
	Doc. Mgr. et Mgr. Matěj Spurný, Ph.D.	zástupce akademické obce, FF UK	
	Ing. Karel Strachota	ředitel vzdělávacích programů Jeden svět na školách a Příběhy bezpráví obecně prospěšné společnosti Člověk v tísni, o.p.s	

4 Sekretariát RVPA

Sekretariát RVPA je odborným pracovištěm pro otázky v působnosti RVPA. Administrativně a organizačně zabezpečuje činnost RVPA, jejích Výborů, Pracovních skupin a Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Podpora paměťových agend, včetně programu a přípravy jejich jednání. Sekretariát RVPA také monitoruje a soustřeďuje informace potřebné pro činnost Rady a zpracovává strategické dokumenty a odborné podklady pro zasedání Rady. Spolupracuje na legislativních návrzích včetně jejich připomínkování v meziresortních souvislostech. Organizuje také spolupráci s partnery z řad veřejné správy, akademické obce a neziskového sektoru a připravuje osvětové akce.

Sekretariát RVPA je začleněn do organizační struktury Odboru lidských práv a ochrany menšin na Úřadu vlády ČR a skládá se z tajemníka Rady a dalších zaměstnanců, kteří jsou zpravidla tajemníky Výborů nebo Pracovních skupin. V čele sekretariátu stojí tajemník, kterým je od září 2024 Mgr. Martin Štefek.

Jméno	Funkce	Odpovědnost
Mgr. Martin Štefek (od 9/2024 do 12/2025)	tajemník RVPA	<ul style="list-style-type: none"> organizačně a věcně zajišťuje práci RVPA organizačně a věcně zajišťuje práci Pracovní skupiny pro vzdělávání o soudobých dějinách
Mgr. Denisa Černo- housová (od 10/2024 – do 07/2025 MD)	odborný pracovník	<ul style="list-style-type: none"> organizačně a věcně zajišťuje dotační program Podpora paměťových agend
Bc. Eva Kameníková (od 08/2025)	odborný pracovník	<ul style="list-style-type: none"> organizačně a věcně zajišťuje dotační program Podpora paměťových agend
Mgr., Bc. Marta Krau- sová (od 11/2024 do 9/2025)	odborný pracovník	<ul style="list-style-type: none"> organizačně a věcně zajišťuje práci RVPA
PhDr. Pavel Zeman, PhD. (od 10/2024)	odborný pracovník	<ul style="list-style-type: none"> organizačně a věcně zajišťuje práci RVPA
Mahulena Červená (od 11/2024)	odborný pracovník	<ul style="list-style-type: none"> organizačně a věcně zajišťuje vnější komunikaci a administrativně– technické zajištění zasedání RVPA
Bc. Lia Tlustá (od 12/2024 – do 12/2025)	odborný pracovník	<ul style="list-style-type: none"> organizačně a věcně zajišťuje administrativně– technické zajištění zasedání RVPA

5 Přehled činnosti RVPA

RVPA se v roce 2025 sešla na řádném zasedání celkem čtyřikrát, a to 27. března, 16. června, 2. září a 11. listopadu. Všechna čtyři zasedání řídila první místopředsedkyně RVPA a zmocněnkyně vlády pro lidská práva Klára Šimáčková Laurenčíková.

Na všech řádných zasedáních v roce 2025 se Rada v souladu se svou působností vymezenou Statutem RVPA věnovala různým aspektům historické paměti. Vyjadřovala se ke strategickým dokumentům legislativní i nelegislativní povahy a k odborným podkladům, které pro její jednání připravil Sekretariát RVPA. Dále řešila zřízení a fungování svých stálých pracovních orgánů a vyjadřovala se k dotačnímu programu Podpora paměťových agend pro rok 2025. Ke všem těmto oblastem vedla konstruktivní a věcnou debatu.

Na prvním řádném zasedání RVPA v roce 2025 byl dne 27. března druhým místopředsedou Rady jmenován její člen z řad občanské společnosti Tomáš Bouška. Po rozpravě o návrzích na zřízení stálých pracovních orgánů Rada odhlasovala vznik Pracovní skupiny ke vzdělávání o soudobých dějinách. V další části jednání byla informována o průběhu dotačního programu

Podpora paměťových agend pro rok 2025 a o dotačním programu Evropské unie CERV (Citizens, Equality, Rights and Values / Občané, rovnost, práva a hodnoty) na období 2021–2027. Rada byla také informována o plánovaném přijetí potomků generála Sergeje Vojcechovského 7. května 2025, které organizačně zajistil Sekretariát RVPA společně členkou Rady z řad občanské společnosti Gabrielou Havlůvovou.

Po rozpravě RVPA přijala na svém prvním řádném zasedání v roce 2025 dne 27. března dvě usnesení:

- *Usnesení č. 1/2025 ze dne 27.3. 2025 ke zřízení Pracovní skupiny ke vzdělávání o soudobých dějinách*
- *Usnesení č. 2/2025 ze dne 27.3. 2025 k 80. výročí konce II. světové války*

Do dalšího zasedání RVPA dne 16. června 2025 byly stanoveny následující úkoly:

- 1) Na základě podnětů členů Rady navrhne sekretariát Rady předsedovi složení Pracovní skupiny ke vzdělávání o soudobých dějinách.
- 2) Členové Rady zašlou na sekretariát Rady reformulace a doplnění Prohlášení Rady k paměťové kultuře v ČR.
- 3) Členové Rady, v případě zájmu, zašlou návrhy na členy Pracovní skupiny ke vzdělávání o soudobých dějinách, nebo vyjádří svůj zájem se stát členem.
- 4) Členové Rady, v případě zájmu, zašlou návrhy na úpravu zaměření výzvy dotačního programu Podpora paměťových agend. Stránka 8 (celkem 8)
- 5) Organizace setkání Pracovní skupiny ke vzdělávání.
- 6) Do příštího zasedání Rady vytvoří sekretariát srovnávací studii/analýzu možností zavedení nové klasifikace „místa paměti“, která by nebyla vázána na existenci hmotného majetku, a její výstupy předloží členům Rady.

Na druhém řádném zasedání RVPA dne 16. června 2025 byla Rada informována o prvním jednání Pracovní skupiny ke vzdělávání o soudobých dějinách, které proběhlo 26. května, a o průběhu dotačního programu Podpora paměťových agend pro rok 2025. K oběma bodům následně proběhla rozprava. Dále byly členové Rady seznámeni s nadcházejícími akcemi organizovanými Sekretariátem RVPA. Jednalo se o odborný kulatý stůl *Ochrana míst paměti* (24. června 2025), konferenci *Podpora NNO v oblasti paměťových agend* (3. září 2025) a seminář *Totalitní režimy – individuální a kolektivní přenos traumat* (7. října 2025).

Po rozpravě RVPA přijala na svém druhém řádném zasedání v roce 2025 dne 16. června 2025 jedno usnesení:

- *Usnesení č. 3/2025 ze dne 16. 6. 2025 k novele zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů*

Sekretariát RVPA dostal za úkol, aby do 23. července 2025 předložil členům Rady upravenou verzi návrhu Prohlášení k paměťové kultuře v ČR k hlasování per rollam a následnému zveřejnění.

Po hlasování per rollam bylo usnesení přijato dne 14. srpna 2025:

- *Usnesení č. 4/2025 ze dne 14.8. 2025 k Prohlášení k paměťové kultuře v ČR*

Na třetím řádném zasedání RVPA dne 2. září 2025 byl přivítán nový člen Rady za MŠMT Václav Velčovský. Poté proběhla rozprava o návrhu na zařazení Evropského dne památky obětí všech totalitních a autoritářských režimů (23. srpna 2025) mezi významné dny ČR. Diskuse se věnovala také problematice sovětských symbolů a pomníků v ČR a hledání nových, komplexních a důstojnějších způsobů připomínání osvobození z roku 1945.

Dále byla Rada informována o vyhlášení výzvy Podpora paměťových agend pro rok 2026, jejíž účel, zaměření i parametry zůstaly stejné jako u pilotní výzvy pro rok 2025. Následně byly členové Rady seznámeni s výstupy z odborného kulatého stolu Ochrana míst paměti (24. června 2025). Členové Rady se v této souvislosti seznámili s materiálem Ochrana paměti v České republice, Německu, Rakousku, Polsku a Slovensku, který vypracoval sekretariát RVPA.

Program pokračoval prezentací projektu Výzkumného centra paměti staveb, sídel a krajiny Fakulty architektury ČVUT, po níž následovala diskuse. V ní se členové rady shodli na tom, že je důležité se ochraně míst paměti i nadále věnovat na pracovní úrovni, a že je proto zapotřebí v mezidobí uspořádat samostatné jednání navazující na debatu v rámci RVPA.

Na závěr informoval člen Rady a 1. náměstek ÚSTR Kamil Nedvědický o zpětné vazbě k přijetí novely trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.).

Do dalšího zasedání RVPA dne 11. listopadu 2025 byly stanoveny následující úkoly:

- 1) Sekretariát RVPA zapracuje doporučení z diskuse do návrhu Usnesení č. 5/2025 Rady vlády pro paměťovou agendu k Evropskému dni památky obětí všech totalitních a autoritářských režimů a předloží jej k vyjádření členům RVPA k finální podobě návrhu. Hlasování o vycizelovaném návrhu se uskuteční na příštím zasedání RVPA v listopadu.
- 2) Na základě podnětů z diskuse bude text usnesení k problematice sovětských symbolů v ČR upraven a k hlasování bude předložen na příštím zasedání Rady.
- 3) Zpracovat podrobnější informace o průběhu výběru projektů a hodnotících kritériích.
- 4) Zaslát materiál „Právní podmínky ochrany míst paměti v České republice, Německu, Rakousku, Polsku a Slovensku“ členům Rady.
- 5) Zorganizovat neformální pracovní jednání na téma ochrany míst paměti.

Na čtvrtém řádném zasedání RVPA dne 11. listopadu 2025 byly členové Rady informováni o obsahu jednání Pracovní skupiny pro vzdělávání o soudobých dějinách ze dne 16. září 2025. V návaznosti na Usnesení č. 4/2025 ze dne 14. srpna 2025 k Prohlášení k paměťové kultuře v ČR bylo představeno téma paměťové agendy jako podnět k zapracování do programového prohlášení nové vlády.

Dály byli členové Rady seznámeni s obsahem neformálního jednání pracovní skupiny k ochraně míst paměti. Tato skupina se shodla na pokračování diskuse a na možnosti zahájit odbornou debatu o sjednocení a udržitelnosti příslušných databází míst paměti, například vytvořením centrálního registru. Následně byla zahájena rozprava ke společnému návrhu ÚSTR, Platformy evropské paměti a svědomí a Muzea paměti dvacátého století v podobě patnáctibodového programu Vyrovnaní se s komunistickou minulostí.

Na základě iniciativy členky rady z řad občanské společnosti Mileny Kozumplíkové proběhla rozprava k otázce připomínání osudů ruských emigrantů – uprchlíků před bolševismem, kteří našli v Československu útočiště mezi první a druhou světovou válkou. Na závěr byli členové Rady informováni o zřízení neformální pracovní skupiny k odškodnění romského holocaustu v rámci Odboru lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády ČR a o obsahu jejího prvního jednání ze dne 25. září 2025.

Po rozpravě RVPA přijala na svém čtvrtém řádném zasedání dne 11. listopadu 2025 dvě usnesení:

- *Usnesení č. 5/2025 ze dne 11.11.2025 k Evropskému dni památky obětí všech totalitních a autoritativních režimů*
- *Usnesení č. 6/2025 ze dne 11.11.2025 k sovětským symbolům v České republice*

U návrhu třetího a čtvrtého usnesení o možnosti dlouhodobého a pevného zakotvení tématu paměťové agendy v ČR a k systémové podpoře, rozvoji a ochraně míst paměti v ČR Rada po rozhodla, že po zpracování všech podnětů a připomínek z rozpravy rozešle Sekretariát RVPA členům Rady upravené texty k hlasování per rollam.

Po hlasování per rollam byla usnesení přijata dne 27. 11. 2025:

- *Usnesení č. 7/2025 ze dne 27.11. 2025 k možnosti dlouhodobého a pevného zakotvení tématu paměťové agendy v ČR*
- *Usnesení č. 8/2025 ze dne 27.11.2025 k systémové podpoře, rozvoji a ochraně míst paměti v ČR*

6 Výbory a pracovní skupiny RVPA

RVPA ve sledovaném roce zřídila formální Pracovní skupinu pro vzdělávání o soudobých dějinách a neformální pracovní skupinu pro místa paměti. Rada také vzala na vědomí zřízení neformální pracovní skupiny pro odškodnění romského holocaustu v rámci Odboru lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády ČR.

Pracovní skupina pro vzdělávání o soudobých dějinách

Požadavek na zřízení Pracovní skupiny ke vzdělávání o soudobých dějinách (dále jen „PS“) v rámci RVPA vzešel po debatách se členy z občanského sektoru, kteří v rámci současného vzdělávání o soudobých dějinách identifikovali problematické oblasti ve vyučování, nedostatky a možnosti zlepšení.

PS umožní hlubší propojení činnosti Rady na různých pracovních úrovních a otevře větší prostor pro setkávání relevantních expertů a dalších zástupců ministerstev a krajů, s cílem zahájit debatu o současném stavu výuky soudobých dějin. Zapojením většího množství přístupů, které budou z různých úhlů pohledu brát v úvahu současné období vyznačující se potřebou podpory odolnosti a porozumění historickým procesům, se vytvoří podmínky pro podporu nových systémových řešení.

Cílem PS je vypracování strategických tezí ke vzdělávání o soudobých dějinách, ve smyslu níže specifikovaných hlavních cílů PS, přičemž podle článku 7 Statutu Rady by doba trvání PS zpravidla neměla přesáhnout dva roky.

Hlavní cíle PS:

- Zahájit debatu o problematice vzdělávání o soudobých dějinách v kontextu současné geopolitické situace.
- Identifikovat hlavní nedostatky v oblasti vzdělávání o soudobých dějinách.
- Navrhnout priority v současném vzdělávání o soudobých dějinách.
- Připravit výstupy v podobě doporučení pro relevantní instituce.
- Následovat efektivní příklady výuky soudobých dějin ze zahraničí.
- Doporučit možnosti implementace nástrojů AI a dalších moderních technologií do výuky.

Členové PS:

- 1) Mgr. Irena Eibenová – členka Asociace učitelů občanské výchovy a společenských věd (Občankáři.cz)
- 2) Mgr. Markéta Filla, PhD. – historička se specializací na moderní československé dějiny, učitelka dějepisu a společenských věd, ZŠ Poznávání
- 3) Mgr. Leona Gergelová Šteigrová, Ph.D. – ředitelka oddělení Kurikulum a další vzdělávání v Národním pedagogickém institutu.
- 4) Mgr. et Mgr. Gabriela Havlůjová – historička, členka Rady vlády pro paměťovou agendu, předsedkyně Spolku pro zachování odkazu českého odboje

- 5) PhDr. Jana Horváthová – ředitelka Muzea romské kultury
- 6) Ing. Michal Klíma – manažer a novinář, členy Rady vlády pro paměťovou agendu, předseda správní rady Nadačního fondu obětem holocaustu
- 7) Mgr. Dominika Kopčíková – vedoucí vzdělávání Paměti národa
- 8) Mgr. Lukáš Kopecký – historik, členy Rady vlády pro paměťovou agendu, zástupce ředitelky a učitel dějepisu a anglického jazyka, člen Konfederace politických vězňů České republiky, předseda spolku Společnost pro výzkum zločinů komunismu, předseda spolku Společnost pro moderní dějiny Klatovska
- 9) doc. PhDr. Ladislav Kudrna, Ph.D. – ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů
- 10) JUDr. Kamil Nedvědický, Ph.D. – 1. náměstek ředitele Ústavu pro studium totalitních režimů
- 11) Petr Pánek – člen Rady vlády pro paměťovou agendu, zakladatel a předseda spolku PANT, z.s.
- 12) Mgr. Kateřina Savara Roušavá – Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, oddělení kurikula
- 13) Mgr. Tomáš Spáčil – koordinátor a metodik vzdělávacích projektů Paměti národa, Post Bellum, z. s.
- 14) Bc. Pavlína Slavíčková – členka spolku Díky, že můžem
- 15) Mgr. Anna Stránská – členka Rady vlády pro paměťovou agendu, kulturní manažerka, spoluzakladatelka a předsedkyně spolku Memoria – iniciativa za důstojné využití věznic v Uherském Hradišti
- 16) Mgr. Kateřina Tomešková, Ph.D. – externí spolupracovnice Ministerstva kultury ČR a odbornice na edukaci v kultuře, Masarykův ústav vyšších studií ČVUT
- 17) Ing. Marcel Vajnar – průvodce pro školy a širokou veřejnost v Jáchymově
- 18) Mgr. Tereza Vodičková – předsedkyně Asociace učitelů občanské výchovy a společenských věd (Občankáři.cz)
- 19) Mgr. Iva Vachková, Ph.D. – historička a pedagožka specializující se na didaktiku dějepisu a muzejní pedagogiku. Spolupracuje na vzdělávacích projektech zaměřených na moderní dějiny a výuku holocaustu, působí také jako externí vyučující na PedF a FF UK a v Centru paměti a dialogu Bubny.
- 20) PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D. – vrchní ředitel sekce mezinárodních vztahů, EU a ESIF na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Člen Rady vlády pro paměťovou agendu.

PS se v roce 2025 sešla celkem třikrát, a to v termínech 26. května, 16. září a 2. prosince.

Neformální pracovní skupina pro místa paměti

Ochrana zanedbaných a jinak ohrožených míst paměti patří mezi hlavní priority RVPA už od jejího zřízení. V návaznosti na tuto skutečnost uspořádal dne 24. června 2025 Sekretariát RVPA pod záštitou zmocněnkyně vlády pro lidská práva expertní kulatý stůl *Ochrana míst paměti* s účastí zahraničních hostů. Cílem této akce bylo v základní rovině pojmenovat stávající model péče o historická místa paměti v ČR a následně jej porovnat s modely péče a ochrany míst paměti na Slovensku, v Polsku, Německu a Rakousku. Na základě tohoto setkání Sekretariát RVPA vypracoval srovnávací studii *Ochrana míst paměti v České republice, Německu, Rakousku, Polsku a Slovensku*, která dává do kontextu příspěvky z kulatého stolu i následné diskuse a přináší srovnání jednotlivých právních úprav.

K ochraně míst paměti jako jednoho z klíčových faktorů pro udržení historické paměti se RVPA přihlásila ve svém usnesení ze dne 14. srpna 2025, a to k Prohlášení k paměťové kultuře ČR.

Požadavek na zasedání neformální pracovní skupiny pro místa paměti (dále jen „NPS“) vzešel ze zasedání RVPA ze dne 2. září 2025 na základě konsensu členů Rady. NPS umožní hlubší propojení činnosti RVPA na různých pracovních úrovních a otevře širší prostor pro setkávání relevantních expertů z řad odborné i občanské společnosti, zástupců ministerstev, krajů a obcí, s cílem zahájit debatu o stavu a ochraně míst paměti. Zapojením většího množství

přístupů, které budou brát v úvahu otázku míst paměti z různých úhlů pohledu, se vytvoří podmínky pro podporu nových systémových řešení.

Cílem NPS je pomoci prohloubit diskusi o stavu a ochraně míst paměti v současné ČR, iniciovat kroky ke zlepšení péče o ně (včetně případné novelizace stávající legislativy) a podnítit snahy o sjednocení a udržitelnost stávajících databází míst paměti prostřednictvím centralizované databáze ve formě mnohvrstevnaté mapy podporované státem.

Hlavní cíle NPS:

- Zahájit debatu o problematice ochrany míst paměti v ČR na odborné a občanské úrovni a za aktivní účasti státu.
- Identifikovat hlavní nedostatky v ochraně míst paměti v ČR.
- Zmapovat nejohroženější místa, kterým hrozí zánik, a stanovit jejich prioritizaci.
- Diskutovat o novelizaci zákona tak, aby vznikl nástroj, který umožní místním organizacím, spolkům, ale i NPÚ lépe chránit místa paměti.
- Zmapovat stávající databáze míst paměti a usilovat o sjednocení standardů dílčích databází tak, aby byly vzájemně kompatibilní.
- Začít pracovat na koncepci jednotné centralizované databáze míst paměti ve formě mnohvrstevnaté mapy.
- Zahájit debatu o možnosti vzniku centrální instituce, která by pomohla ochranu míst paměti zastřešit.

Členové NPS:

- 1) Ing. arch. Mario Barra – doktorand Ústavu památkové péče FA ČVUT, vedoucí projektu Výzkumného centra paměti staveb, sídel a krajiny
- 2) PhDr. Tomáš Bouška, Ph.D. – místopředseda RVPA, předseda Spolku Političtí vězni.cz
- 3) doc. Ing. arch. Tomáš Efler – vedoucí Ústavu památkové péče FA ČVUT
- 4) PhDr. Jan Holovský, Ph.D. – člen RVPA, ředitel Odboru muzeí a galerií MK
- 5) Mikuláš Kroupa – člen RVPA, ředitel POST BELLUM
- 6) Karin Lednická – spisovatelka, nakladatelka, publicistka, aktivní filantropická činnost spojená s uchováváním historických kulturních hodnot Karvinska
- 7) Ing. Jiří Línek – člen RVPA, předseda Sdružení bývalých politických vězňů ČR 1948–1989
- 8) PhDr. Přemysl Mácha, Ph.D. – Oddělení paměťových studií, Etnologický ústav Akademie věd ČR
- 9) Petr Pánek – člen RVPA, předseda spolku Pant
- 10) Mgr. Anna Stránská – členka RVPA, předsedkyně spolku Memoria – iniciativa za důstojné využití věznic v Uherském Hradišti, ředitelka Klub kultury Uherské Hradiště
- 11) Mgr. Adéla Vaníková – profesorka dějepisu z kladenského gymnázia (zástupce za Gabrielu Havlůjovou)
- 12) Mgr. Michal Zezula, Ph.D. – ředitel Územního odborného pracoviště NPÚ v Ostravě

NPS se v roce 2025 sešla pouze jednou, a to v termínu 21. října.

Neformální pracovní skupina pro odškodnění romského holocaustu

Usnesením č. 13/2019 Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „RVPZRM“) ze dne 21. října 2019 byl doporučen vznik analýzy majetkových poměrů českých Romů a Sintů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v období let 1938–1945, která by se stala východiskem pro další řešení otázky romského odškodnění za majetkovou perzekuci. Podnětem pro tento krok byla činnost Pracovní skupiny pro odškodnění Romů RVPZRM z let 2014–2020. Vytvoření podkladu pro nastavení kompenzačního mechanismu za zabavený majetek českých Romů a Sintů v letech 1938–1945 se následně stalo náplní bodu 3.3.1 Odškodnění zločinů a křivd spáchaných na Romech za druhé světové války vládní Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (strategie romské integrace) 2021–2030. Prvním krokem ke splnění tohoto

úkolu bylo vydání případové monografie historika Jiřího Smlsala *Holokaust a majetková perzekuce Romů v Protektorátu Čechy a Morava* (ÚSTR 2024). Na uvedené aktivity navázalo v roce 2025 zřízení neformální pracovní skupiny pro odškodnění romského holocaustu (dále jen „NPSORH“) v rámci Odboru lidských práv a ochrany menšin ÚV ČR (dále jen „OLP“). Činnost NPSORH je zařazena Oddělením národnostních menšin a romských záležitostí a Oddělením paměťových agend OLP.

Hlavním a jediným cílem NPSORH je naplnění bodu 3.3.1 Odškodnění zločinů a křivd spáchaných na Romech za druhé světové války Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030 v podobě vytvoření podkladu, na jehož základě by bylo možné nastavit kompenzační mechanismus za zabavený majetek českých Romů a Sintů v letech 1938–1945 včetně jeho realizace a to do 31. prosince 2030.

Členové NPSORH:

- 1) Bc. Gwendolyn Albert – koordinátorka a překladatelka organizace Romea
- 2) Mgr. Renata Berkyová – historička ÚSD AV ČR a členka Garanční rady Muzea romské kultury
- 3) Mgr. Kateřina Čapkova, Ph.D. – katedra Blízkého východu FF UK
- 4) PhDr. Jana Horvátková – ředitelka Muzea romské kultury a členka Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
- 5) Tomáš Jelínek, Ph.D. – ředitel Česko–německého fondu budoucnosti
- 6) Jana Kokyová – předsedkyně Výboru pro odškodnění romského holocaustu v České republice a členka Garanční rady Muzea romské kultury
- 7) JUDr. Tomáš Kraus – bývalý ředitel Federace židovských obcí a ředitel Institutu terezínské iniciativy
- 8) Mgr. et Mgr. Petr Lhotka – historik a lektor Národního pedagogického institutu České republiky
- 9) Rudolf Murka – občanský člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
- 10) Mgr. Markus Pape – proromský aktivista, novinář, překladatel a učitel jazyků
- 11) Ruben Pellar – překladatel a tlumočnick
- 12) Helena Sadiilková, Ph.D. – historička Ústavu etnologie a a středoevropských a balkánských studií FF UK
- 13) Mgr. Jiří Smlsal – historik Oddělení moderních kulturních a sociálních dějin HÚ AV ČR
- 14) Mgr. Lada Viková – historička Katedry sociální a kulturní antropologie Filozofické fakulty univerzity Pardubice.

NPSORH se v roce 2025 sešla pouze jednou, a to v termínu 25. září.

7 Výstupy

Během roku 2025 Sekretariát RVPA zpracoval či připomínkoval následující materiály a uspořádal následující akce:

Materiály

- příprava a formulace Usnesení č. 1/2025 ze dne 27. března 2025 ke zřízení Pracovní skupiny ke vzdělávání o soudobých dějinách – přijato RVPA;
- příprava a formulace Usnesení snesení č. 2/2005 ze dne 27. března. 2025 k 80. výročí konce II. Světové války – přijato RVPA;
- příprava a formulace Usnesení č. 3/2005 ze dne 16. června 2025 k novele zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů – přijato RVPA;
- příprava a formulace Usnesení č. 4/2005 ze dne 14. srpna 2025 k Prohlášení k paměťové kultuře v ČR – přijato RVPA;

- příprava a formulace Usnesení č. 5/2005 ze dne 11. listopadu 2025 k Evropskému dni památky obětí všech totalitních a autoritativních režimů – přijato RVPA;
- příprava a formulace Usnesení č. 6/2005 ze dne 11. listopadu 2025 k sovětským symbolům v České republice – přijato RVPA;
- podklad Panevropský památník totality, návrh finanční podpory pro Litevskou republiku na vybudování celoevropského památníku totality; schváleno usnesení vlády ze dne 12.11.2025 č. 866;
- příprava a formulace Usnesení č. 7/2025 ze dne 27. listopadu 2025 k možnosti dlouhodobého a pevného zakotvení tématu paměťové agendy v ČR – přijato RVPA;
- příprava a formulace Usnesení č. 8/2025 ze dne 27. listopadu 2025 k systémové podpoře, rozvoji a ochraně míst paměti v ČR – přijato RVPA;
- zpracování připomínek k materiálu MK ČR Státní kulturní politika 2026–2030+ v rámci mezirezortního připomínkového řízení
- srovnávací studie Ochrana míst paměti v České republice, Německu, Rakousku, Polsku a Slovensku, interní materiál OLP ÚV ČR, sekretariát RVPA Praha 2025;
- Newsletter Oddělení paměťových agend Odboru lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády ČR, periodicita 4x ročně, Sekretariát RVPA 2025;

Akce

- Přijetí potomků gen. Sergeje Vojcechovského zmocněnkyní vlády pro lidská práva, Hrzánský palác, Praha, 7. května 2025;
- Evropa pro všechny: Jak financovat projekty v kulturní a sociální oblasti? - konference, pořadatelé OLP ÚV ČR (OPA OLP a Sekretariát RVPA) a Národní kontaktní místo programu CERV Odboru věcných politik EU ÚV ČR, Lichtenštejnský palác, Praha, 2. června 2025;
- Ochrana míst paměti, expertní kulatý stůl, Lichtenštejnský palác, Praha 24. června 2025;
- Dezinformace ve vzdělávání a výuce dějepisu. Letní škola ÚSTR, pořadatelé ÚSTR, Muzeum paměti XX. století a Oddělení paměťových agend OLP ÚV ČR, akce pod záštitou zmocněnkyně vlády pro lidská práva, Praha, 28. srpna 2025
- Podpora NNO v oblasti paměťových agend, konference, Hrzánský palác, Praha 3. září 2025;
- Seminář k dotační výzvě Podpora paměťových agend pro rok 2026, seminář, Rytířská 31, Praha, 10. září 2025;
- Totalitní režimy – individuální a kolektivní přenos traumat, seminář, Hrzánský palác, Praha, 7. října 2025;
- Přijetí mezinárodního výboru Ravensbrück zmocněnkyní vlády pro lidská práva, Strakova akademie, Praha, 17. října 2025.

Tabulka výstupů v roce 2025

Druh výstupu	Počet celkem			
		Vzala na vědomí	Schválila usnesením	Odmítla
Materiály pro vládu ČR – podklady k nelegislativním návrhům	1		1	
Podklady pro RVPA – usnesení	8		8	
Srovnávací studie	1			
Newsletter OPA OLP ÚV ČR	2			
Konference	2			
Semináře	2			
Expertní kulatý stůl	1			
Další akce	3			

8 Rozdělení dotací

Sekretariát RVPA ve sledovaném roce zajišťoval administrativní chod spojený s výzvou k dotačnímu programu Podpora paměťových agend pro rok 2025 (dále jen „DPPA“), včetně jeho přípravy a vyhodnocení probíhajícího ročníku.

Alokovaná částka v rámci DPPA pro rok 2025 byla ve výši 30 000 000 Kč. Pro rok 2025 žádalo o dotaci celkem 56 subjektů. Po vyřazení dvou žádostí, které nesplňovaly pravidla Výzvy k podání žádosti o poskytnutí dotace v rámci dotačního programu DPPA pro rok 2025 č. j. 59902-2024-UVCR), bylo celkem zaevidováno 54 relevantních žádostí. Z těchto 54 žádostí bylo 8 žadatelů z řad státních příspěvkových organizací a 46 žadatelů z řad nestátních neziskových subjektů.

Z celkového počtu 54 relevantních žádostí bylo podpořeno pouze 21 žadatelů, a to v celkové výši 29 998 879 Kč. Pět úspěšných žadatelů z řad státních příspěvkových organizací bylo podpořeno celkovou částkou 5 438 297 Kč. Šestnáct úspěšných žadatelů z řad nestátních neziskových subjektů bylo podpořeno celkovou částkou 24 560 582 Kč. Z celkového počtu 21 podpořených žadatelů z řad státních a nestátních subjektů bylo 6 žadatelů podpořeno do výše 500 000 Kč, tři žadatelé do výše 1 000 000 Kč, 10 žadatelů do výše 3 000 000 Kč a 2 žadatelé do výše 5 000 000 Kč.

Z hlediska chronologického vymezení bylo z celkového počtu 21 podpořených žádostí 11 zaměřeno na historickou paměť období 1939–1945 a 10 na historickou paměť období 1945–1989.

28. srpna 2025 zveřejnil Úřad vlády ČR výzvu pro druhé kolo podání žádosti o poskytnutí dotace v rámci DPPA pro rok 2026 (č. j. 30716–2025–UVCR). Parametry dotační výzvy pro rok 2026 zůstaly stejné jako v roce 2025, a to včetně jejich předpokládaných finančních limitů. Účelem dotačního programu byla i nadále podpora aktivit, které přispívají k připomínání období totalitních režimů, nacistického a komunistického, a jejich důsledků, a to v uvedených oblastech:

28. srpna 2025 zveřejnil Úřad vlády ČR výzvu pro druhé kolo podání žádosti o poskytnutí dotace v rámci DPPA pro rok 2026, čj. 30716–2025–UVCR. Parametry dotační výzvy pro rok 2026 zůstaly stejné jako v roce 2025 a to včetně jejich předpokládaných finančních limitů. Účelem dotačního programu byla i nadále podpora aktivit, které přispívají k připomínání období totalitních režimů, nacistického a komunistického, a jejich důsledků, a to v uvedených oblastech:

- a) Prosazování lidských práv v oblasti práv účastníků odboje a odporu proti totalitním režimům. Projekty zaměřené na podporu obětí, přeživších, politických vězňů, osobností

opozičního disentu a dalších osob perzekvovaných a pronásledovaných totalitními režimy a jejich rodinných příslušníků, včetně dalších generací, a poskytování poradenství, péče a aktivizace těchto osob.

- b) Osvětová a vzdělávací činnost nad rámec standardního vyučování za účelem zvyšování povědomí o významu odboje a odporu proti totalitním režimům, respektu k lidským právům a vyrovnání se s minulostí a přenášenými traumaty, spojenými s totalitními režimy. Dále projekty zaměřené na zvyšování povědomí o zločinech totalitních režimů a významu boje za svobodu a demokracii na uchování historické paměti a péči o místa paměti, včetně dokumentace, publikací, mezioborových aktivit, přednášek a osvětových akcí určených široké veřejnosti a mladším generacím.

Přijímání žádostí v rámci dotační výzvy pro rok 2026 bylo ukončeno dne 30. září 2025. V rámci dotačního řízení pro rok 2026 bylo předloženo celkem 42 žádostí. I pro rok 2026 dotační výzva předpokládala stejný objem finančních prostředků jako v předchozím roce, tj. s celkovou částkou 30 000 000 Kč. Pro dotační program však nebyly z důvodu nepřijatého státního rozpočtu alokovány finanční prostředky. V návaznosti na návrh státního rozpočtu České republiky na rok 2026, kterým byla zrušena alokace finančních prostředků na program DPPA pro rok 2026, bylo proto rozhodnutím Úřadu vlády ČR dotační řízení zastaveno. Všichni účastníci řízení byli o této skutečnosti informováni dne 12. února 2026 usnesením o zastavení dotačního řízení, které jim bylo doručeno do datových schránek.

9 Výdaje spojené s činností RVPA za rok 2025

Dle čl. 11 odst. 2 Statutu RVPA mají členové RVPA, kteří nejsou zástupci veřejné správy, nárok na úhradu prokazatelných cestovních nákladů vynaložených v souvislosti se zasedáním Rady. Dle čl. 11 odst. 3 Statutu RVPA nemají členové RVPA, výborů nebo pracovních skupin RVPA nárok na odměnu za výkon funkce. Jedná se o čestnou funkci.

Rok 2025 - Položka		Částka (v Kč)
Mzdy a platy zaměstnanců		3.738.461
Povinné pojistné		1.254.134
Výdaje na tuzemské služební cesty		1463,00
Výdaje na zahraniční služební cesty		377,63
Odměny členům PPOV (ne zaměstnancům sekretariátu)		0,00
Cestovné členů, případně expertů		2434
Externí zakázky sledované podle PPOV celkem		
z toho	OON – DPP	89.350,00
	OON – DPČ (včetně povinného pojistného)	0,00
	fakturované (včetně překladů)	0,00
Telefony		38.625,07
Pohoštění celkem		0,00
z toho	Limit pro sekretariát	
	Mimo limit sekretariátu	
Polygrafické služby		964,04
Náklady na vzdělávací akce		
CELKEM		5 125 808,74

Počet zaměstnanců podle platových tříd k 31. 12. sledovaného roku		z toho na částečný úvazek
Celkem	6	
plat. tř. 7 – 9		
10		
11		
12	2	
13	1	
14	3 (z toho 1 do 09/2025)	

10 Ukončení činnosti RVPA

Vláda České republiky svým usnesením č. 125 na svém řádném zasedání dne 23. února 2026 rozhodla o zrušení tohoto poradního orgánu, a to usnesením vlády ČR č. 125 o zrušení vybraných pracovních a poradních orgánů vlády. Všichni členové byli o této skutečnosti informováni.